



207

Besluit van 6 april 1993, houdende onder meer voorschriften omtrent het onderwijs aan scholen voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, voor hoger en middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en voor voorbereidend beroepsonderwijs (Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 29 december 1992, nr. 92096883/3180A, directie Wetgeving en Juridische Zaken, mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Gelet op de artikelen 10a, vijfde lid, 11e, tweede lid, 12a, tweede lid, 22, 23, 27, eerste lid, 28a, derde lid, en 69, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs;

Gezien het advies van de Onderwijsraad van 30 juni 1992, nr. OR 92000096/S;

De Raad van State gehoord (advies van 3 maart 1993, nr. W05.92.0663);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen van 2 april 1993, nr. 93019728/3180A, directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

wet: Wet op het voortgezet onderwijs;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs en Wetenschappen en wat het onderwijs op het gebied van landbouw, natuurlijke omgeving en levensmiddelen-technologie betreft, Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 113 of 114 van de wet;

v.w.o.: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;

h.a.v.o.: hoger algemeen voortgezet onderwijs;

m.a.v.o.: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
v.b.o.: zowel voorbereidend beroepsonderwijs als individueel voorbereidend beroepsonderwijs, tenzij uit dit besluit anders blijkt;
school: een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o., een school voor m.a.v.o. of een school voor v.b.o.;
bevoegd gezag: het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de wet;
stage: de stage, bedoeld in artikel 22, derde lid, onderdeel h, van de wet;
stagegever: de rechtspersoon of de natuurlijke persoon bij wie de stage wordt doorlopen;
stageleraar: de leraar van de school waarop de leerling is ingeschreven, belast met de begeleiding van de leerling tijdens de stage;
stagebegeleider: degene die is belast met de begeleiding van de leerling en werkzaam is bij de stagegever;
de vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid (handenarbeid), handvaardigheid (textiele werkvormen), fotografie, film, audio-visuele vorming;
kunstvakken: de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama.

HOOFDSTUK II. TOELATING, VOORWAARDELIJKE BEVORDERING, VERWIJDERING

Artikel 2. Toelating algemeen

1. Het bevoegd gezag beslist over de toelating van leerlingen.
2. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de in het eerste lid bedoelde bevoegdheid onder zijn verantwoordelijkheid wordt uitgeoefend door een door het bevoegd gezag in te stellen toelatingscommissie.
3. Het bevoegd gezag regelt de werkzaamheden, omvang en samenstelling van de in het tweede lid bedoelde toelatingscommissie en kan de uitoefening van de bevoegdheid door de commissie nader regelen.

Artikel 3. Toelating eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o., uitgezonderd individueel v.b.o.

1. Tot het eerste leerjaar van een school, behalve voor zover het betreft een afdeling als bedoeld in artikel 7, kan als leerling slechts worden toegelaten degene die:
 - a. afkomstig is van een school voor basisonderwijs en bij wie naar het oordeel van de directeur van de school voor basisonderwijs de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs in voldoende mate is gelegd, of
 - b. afkomstig is van een school voor basisonderwijs en aan het einde van het schooljaar de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt, of
 - c. afkomstig is van een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs en bij wie naar het oordeel van de directeur van de desbetreffende school de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs in voldoende mate is gelegd.
2. Bij beslissingen over de toelating op grond van het eerste lid betreft het bevoegd gezag het onderwijskundig rapport dat ingevolge artikel 26 van de Wet op het basisonderwijs dan wel ingevolge artikel 34, tweede lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs is opgesteld.
3. De toelating tot het eerste leerjaar van een school kan niet voorwaardelijk geschieden.
4. In gevallen waarin toepassing van het eerste of tweede lid niet

mogelijk is, kan de inspectie afwijking van het eerste of tweede lid toestaan.

Artikel 4. Aanvullende toelatingsvoorwaarden eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o.

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 wordt de beslissing over de toelating van een kandidaat-leerling tot het eerste leerjaar van een school voor v.w.o., voor h.a.v.o. of voor m.a.v.o., mede gebaseerd op een onderzoek naar de geschiktheid voor het volgen van het onderwijs aan de school waarvoor de toelating wordt gevraagd.

2. Het onderzoek naar de geschiktheid vindt plaats met behulp van ten minste één van de hierna genoemde middelen, ter keuze van het bevoegd gezag:

a. een toelatingsexamen, door de leraren van de school afgenomen, dat zich ten minste uitstrekt over de vakken Nederlandse taal en rekenen;

b. een proefklasse;

c. een onderzoek naar de kennis en het inzicht van de kandidaat-leerling in ten minste het laatstelijk door hem gevolgde schooljaar aan de basisschool, de school voor speciaal onderwijs, de school voor voortgezet speciaal onderwijs of de school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs;

d. een psychologisch onderzoek.

3. Een kandidaat-leerling wordt niet onderworpen aan een psychologisch onderzoek als bedoeld in het tweede lid, onderdeel d, dan met toestemming van hen die de ouderlijke macht of de voogdij over hem uitoefenen. Dezen worden op hun verzoek in de gelegenheid gesteld van de resultaten van het onderzoek kennis te nemen.

4. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het rapport van het in het tweede lid, onderdeel d, bedoelde psychologisch onderzoek wordt bewaard op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor het bevoegd gezag en de met het onderzoek belaste functionarissen. De ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat-leerling en de inspectie krijgen desgewenst inzage in dit psychologisch rapport. Het psychologisch rapport wordt in de school bewaard tot ten minste drie jaren en ten hoogste vijf jaren na het tijdstip waarop de leerling de school heeft verlaten en wordt in elk geval binnen twee maanden na het verstrijken van laatstbedoelde termijn van ten hoogste vijf jaren vernietigd.

5. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op een in het eerste lid genoemde school die een gemeenschappelijk eerste leerjaar heeft met een school voor v.b.o.

Artikel 5. Melding toelatingsprocedure, toelatingsbeslissingen en studieresultaten

1. Het bevoegd gezag doet mededeling aan de inspectie van de te volgen procedure voor de toelating tot het eerste leerjaar. Het zendt jaarlijks binnen 6 maanden na de toelating een verslag betreffende de toegepaste toelatingmiddelen en van de daarmee opgedane ervaringen aan de inspectie.

2. Het bevoegd gezag stelt de directeur van de basisschool, de school voor speciaal onderwijs, de school voor voortgezet speciaal onderwijs of de school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in kennis van de beslissing omtrent de toelating en, na afloop van het eerste leerjaar, indien de directeur dit verzoekt, van de studieresultaten van de leerling.

Artikel 6. Afwijkingen van artikel 3 of artikel 4

1. In afwijking van artikel 3 of artikel 4 kan het bevoegd gezag van een school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten:

- a. de kandidaat-leerling die tot het eerste leerjaar van een andere school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. is toegelaten;
- b. de kandidaat-leerling die het eerste leerjaar van een school voor m.a.v.o. geheel of gedeeltelijk heeft doorlopen, indien de studieresultaten daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding geven.

2. In afwijking van artikel 3 of artikel 4 kan het bevoegd gezag van een school voor m.a.v.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten:

- a. de kandidaat-leerling die tot het eerste leerjaar van een andere school voor m.a.v.o. of tot het eerste leerjaar van een school voor v.w.o. of voor h.a.v.o. is toegelaten;
- b. de kandidaat-leerling die het eerste leerjaar van een school voor v.b.o. geheel of gedeeltelijk heeft doorlopen, indien de studieresultaten daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding geven.

3. In afwijking van artikel 3 kan het bevoegd gezag van een school voor v.b.o. tot het eerste leerjaar van die school toelaten de kandidaat die tot het eerste leerjaar van enige school is toegelaten.

Artikel 7. Toelatingsvoorwaarden eerste leerjaar individueel v.b.o.

1. Tot het eerste leerjaar van een afdeling voor individueel v.b.o. kan als leerling worden toegelaten degene die ten minste de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt en afkomstig is van een basisschool, een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

2. Bij beslissingen over de in het eerste lid bedoelde toelating:

a. betreft het bevoegd gezag het onderwijskundig rapport dat ingevolge artikel 26 van de Wet op het basisonderwijs dan wel ingevolge artikel 34, tweede lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs is opgesteld, en

b. raadpleegt het bevoegd gezag het psychologisch rapport dat de resultaten bevat van het psychologisch onderzoek waaraan de kandidaat-leerling vanwege het bevoegd gezag wordt onderworpen, om vast te stellen in hoeverre dat onderwijs voor hem het meest aangewezen is; dit onderzoek geschiedt door of onder verantwoordelijkheid van een academisch gevormd psycholoog of pedagoog die zich heeft gespecialiseerd in de jeugd- en kinderpsychologische richting, onderscheidenlijk in de orthopedagogische richting.

3. In geval het gaat om een leerling, afkomstig van een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, kan het in het tweede lid bedoelde psychologisch rapport worden vervangen door een gemeenschappelijk rapport als bedoeld in de artikelen 33, zevende lid, en 34, eerste lid, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, dan wel een advies als bedoeld in de artikelen 14, tweede lid, en 15, eerste en tweede lid, van het Onderwijskundig besluit ISOVSO, uitgebracht door de commissie van onderzoek van de school waarvan de leerling afkomstig is.

4. Een kandidaat-leerling wordt niet toegelaten tot een afdeling voor individueel v.b.o. indien zowel volgens het onderwijskundig rapport als volgens het psychologisch rapport onderscheidenlijk het in het derde lid bedoelde gemeenschappelijk rapport dan wel advies, blijkt dat dat onderwijs voor hem niet het meest aangewezen is.

5. Indien dit voor de beoordeling van de vraag of het onderwijs voor

de kandidaat-leerling het meest aangewezen is, noodzakelijk is, kan de kandidaat-leerling vanwege het bevoegd gezag bovendien aan een medisch onderzoek worden onderworpen.

6. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het psychologisch rapport onderscheidenlijk het in het derde lid bedoelde gemeenschappelijk rapport dan wel advies wordt bewaard op een plaats die uitsluitend toegankelijk is voor het bevoegd gezag en de met het onderzoek belaste functionarissen. De ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat-leerling en de inspectie krijgen desgewenst inzage in dit psychologisch rapport, het gemeenschappelijk rapport dan wel het advies. Het in de eerste volzin bedoelde psychologisch rapport, het in het derde lid bedoelde gemeenschappelijk rapport, onderscheidenlijk het in het derde lid bedoelde advies, wordt in de school bewaard tot ten minste drie jaren en ten hoogste vijf jaren na het tijdstip waarop de leerling de school heeft verlaten en wordt in elk geval binnen twee maanden na het verstrijken van laatstbedoelde termijn van ten hoogste vijf jaren vernietigd.

7. De toelating tot het eerste leerjaar van een afdeling voor individueel v.b.o. kan niet voorwaardelijk geschieden.

8. In gevallen waarin toepassing van het eerste of tweede lid niet mogelijk is, kan de inspectie afwijking van het eerste of tweede lid toestaan.

Artikel 8. Bijzondere toelatingsvoorwaarden scholen en afdelingen v.b.o., aangewezen op grond van artikel 24, zesde lid, W.V.O.

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 3, 7 en 10, eerste lid, wordt een kandidaat-leerling niet toegelaten tot een school of afdeling, aangewezen op grond van artikel 24, zesde lid, van de wet, dan nadat het bevoegd gezag zich ervan heeft vergewist dat dit onderwijs voor hem het meest aangewezen is, gelet op de bijzondere aard en doelstelling van het desbetreffende onderwijs.

Artikel 9. Toelating gelijksoortige school

Een leerling, komende van een gelijksoortige school, wordt bij toelating geplaatst in het leerjaar waarin de leerling op die school onderwijs had mogen volgen.

Artikel 10. Toelating hogere leerjaren

1. Tenzij artikel 9 van toepassing is, wordt een leerling niet tot een hoger leerjaar dan het eerste toegelaten dan nadat uit een door het bevoegd gezag ingesteld onderzoek is gebleken dat de leerling het onderwijs in het leerjaar waarvoor toelating wordt gevraagd, naar verwachting met voldoende resultaat zal kunnen volgen, met dien verstande dat toelating van een leerling tot het derde leerjaar niet wordt geweigerd op de grond dat de leerling een of meer vakken niet heeft gevolgd.

2. Tot het vierde leerjaar van een school of afdeling voor h.a.v.o. kan als leerling slechts worden toegelaten degene die in het bezit is van een hierna genoemd bewijs, diploma of getuigschrift:

- a. een bewijs de eerste drie leerjaren van een school voor v.w.o. of van een school voor h.a.v.o. met gunstig gevolg te hebben doorlopen;
- b. het diploma m.a.v.o., mits het examen in ten minste zes vakken is afgelegd volgens het D-programma;
- c. een diploma waaruit blijkt dat een school die aansluitend op het basisonderwijs op grond van de Experimentenwet onderwijs heeft

geëxperimenteerd met het geven van middenschoolonderwijs, met goed gevolg is doorlopen en een bewijs waaruit blijkt dat de resultaten van het gevolgde onderwijs overeenstemmen met het niveau dat ingevolge het bepaalde in onderdeel a of b van dit lid voor toelating van een leerling is voorgeschreven;

d. een getuigschrift basisvorming van een school die aansluitend op het basisonderwijs op grond van de Experimentenwet onderwijs heeft geëxperimenteerd met basisvorming en primair beroepsonderwijs en een verklaring waaruit blijkt dat de resultaten van het gevolgde onderwijs overeenstemmen met het niveau dat ingevolge het bepaalde in onderdeel a of b van dit lid voor toelating van een leerling is voorgeschreven.

3. De inspectie kan in bijzondere gevallen afwijking van het bepaalde in het tweede lid toestaan, indien de leerling naar verwachting het onderwijs in het vierde leerjaar met voldoende resultaat zal kunnen volgen.

Artikel 11. Toelating hogere leerjaren individueel v.b.o.

Artikel 7, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot de toelating van kandidaat-leerlingen tot een hoger leerjaar dan het eerste leerjaar van een afdeling voor individueel v.b.o.

Artikel 12. Voorwaardelijke bevordering

1. Voorwaardelijke bevordering wordt uitdrukkelijk op het eindrapport vermeld. Bovendien wordt hiervan schriftelijk mededeling gedaan aan ouders, voogden of verzorgers, waarbij wordt vermeld het tijdstip waarop definitief omtrent de overgang zal worden beslist alsmede de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om te kunnen worden bevorderd. Dit tijdstip ligt tussen 1 oktober en 1 januari daarop volgend.

2. Een leerling wordt niet voorwaardelijk bevorderd tot het hoogste leerjaar.

Artikel 13. Schorsing

1. Het bevoegd gezag kan met opgave van redenen een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.

2. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de betrokkene en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt, ook aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokkene medegedeeld.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een schorsing voor een periode langer dan één dag schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 14. Definitieve verwijdering

1. Het bevoegd gezag kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling nadat deze en, indien de leerling nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is onderscheidenlijk zijn gesteld hierover te worden gehoord. Een leerling wordt op grond van onvoldoende vorderingen niet in de loop van een schooljaar verwijderd.

2. Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling geschiedt slechts na overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg strekt er mede toe, na te gaan op welke andere wijze de betrokken leerling onderwijs zal kunnen volgen.

3. Het bevoegd gezag stelt de inspectie van een definitieve verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen in kennis.

Artikel 15. Herziening besluit weigering toelating en besluit definitieve verwijdering

1. De besluiten tot weigering van de toelating van een kandidaat-leerling of tot definitieve verwijdering van een leerling worden schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 21 jaren heeft bereikt, ook aan diens ouders, voogden of verzorgers, medegedeeld, waarbij tevens de inhoud van het tweede lid wordt vermeld.

2. Binnen dertig dagen na dagtekening van de in het eerste lid bedoelde mededeling kan de kandidaat-leerling, onderscheidenlijk de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt, kunnen ook diens ouders, voogden of verzorgers, het bevoegd gezag schriftelijk om herziening van het besluit verzoeken.

3. Het bevoegd gezag neemt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen dertig dagen na de ontvangst van het verzoek, na overleg met de inspectie en desgewenst andere deskundigen, een beslissing op het verzoek om herziening, doch niet eerder dan nadat de kandidaat-leerling, onderscheidenlijk de leerling en, indien deze nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, ook diens ouders, voogden of verzorgers, in de gelegenheid is, onderscheidenlijk zijn gesteld, te worden gehoord en kennis heeft onderscheidenlijk hebben kunnen nemen van de op die besluiten betrekking hebbende adviezen of rapporten.

4. Het bevoegd gezag kan de desbetreffende leerling, gedurende de behandeling van het verzoek om herziening van een besluit tot definitieve verwijdering de toegang tot de school onttrekken.

HOOFDSTUK III. INRICHTING VAN HET ONDERWIJS

§ 1. Algemeen

Artikel 16. Vakanties

1. De tijd die per cursusjaar ten hoogste voor vakantie van de leerlingen mag worden besteed, bedraagt 72 schooldagen bij een zesdaagse schoolweek en 60 schooldagen bij een vijfdaagse schoolweek.

2. Onder schooldag wordt verstaan elke dag van de week met uitzondering van de zondag bij een zesdaagse schoolweek en met uitzondering van de zaterdag en de zondag bij een vijfdaagse schoolweek. Niet tot schooldagen worden gerekend:

- a. nieuwjaarsdag, tweede paasdag, hemelvaartsdag, tweede pinksterdag en de beide kerstdagen, alsmede
- b. nationale feestdagen.

3. Indien aan een bijzondere school onderwijs wordt gegeven gebaseerd op een levensbeschouwing volgens welke andere dan de in het tweede lid, onderdeel a, genoemde dagen als feestdagen worden aangemerkt, kunnen in plaats daarvan ten hoogste zes andere dagen niet tot schooldagen worden gerekend.

Artikel 17. Begin en einde van de zomervakantie

Bij ministeriële regeling worden het begin en het einde van de zomervakantie vastgesteld. De begin- en einddatum kunnen per groep van scholen verschillen.

Artikel 18. Combinaties van vakken

Gedurende de periode van basisvorming kunnen de onderstaande vakken in combinatie met elkaar worden gegeven:

- a. natuur- en scheikunde, biologie;
- b. twee of drie van de vakken geschiedenis en staatsinrichting, aardrijkskunde, economie;
- c. twee of meer van de vakken behorende tot de beeldende vorming;
- d. informatiekunde en een van de vakken Nederlandse taal, economie, wiskunde, natuur- en scheikunde, techniek.

Artikel 19. Afwijkingen onderdelen basisvorming

1. Voor afwijkingen als bedoeld in artikel 11e, tweede lid, eerste volzin, van de wet kunnen in aanmerking komen leerlingen die naar het oordeel van het bevoegd gezag niet in staat zijn aan het eind van de basisvorming de kerndoelen te bereiken.

2. Het bevoegd gezag stelt een commissie in die adviseert ten aanzien van welke leerlingen artikel 11e, tweede lid, van de wet toepassing kan vinden, met dien verstande dat het advies van de commissie niet is vereist ten aanzien van leerlingen van het individueel v.b.o. Het bevoegd gezag regelt de omvang en samenstelling van de commissie.

3. In haar advies doet de commissie aan het bevoegd gezag voorstellen ten aanzien van de aard van de in het tweede lid bedoelde afwijkingen. Daarbij geeft zij aan waarop deze voorstellen zijn gegrond.

4. De commissie betreft in elk geval bij haar oordeelsvorming:

- a. in voorkomende gevallen het in artikel 3, tweede lid, bedoelde onderwijskundig rapport en de resultaten van het in artikel 4 bedoelde onderzoek naar de geschiktheid;
- b. indien de omstandigheid op grond waarvan afwijking wordt voorgesteld daartoe aanleiding geeft, de van een deskundige verkregen verklaring;
- c. de zienswijze van de ouders, voogden of verzorgers van de leerlingen, welke zienswijze blijkt uit een schriftelijke verklaring;
- d. de zienswijze van de leraar of leraren, belast met het onderwijs in het betrokken vak of de betrokken vakken, welke zienswijze blijkt uit een schriftelijke verklaring.

5. Het advies wordt schriftelijk uitgebracht aan het bevoegd gezag. Indien het bevoegd gezag voornemens is af te wijken van het advies van de commissie, overlegt het over dit voornemen met de commissie. De beslissing van het bevoegd gezag is met redenen omkleed. Het bevoegd gezag zendt een afschrift van zijn beslissing, vergezeld van het advies van de commissie en de daarbij gevoegde verklaringen, bedoeld in het vierde lid, aan de ouders, voogden of verzorgers van de betrokken leerlingen, aan de betrokken leraar of leraren en aan de inspectie.

Artikel 20. Toetsen basisvorming

Gereserveerd.

§ 3. Overige inrichtingsvoorschriften v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o.

Artikel 21. Vakken in de periode van de eerste drie leerjaren v.w.o. en h.a.v.o.

1. In de eerste drie leerjaren te zamen van een school voor v.w.o. en een school voor h.a.v.o. wordt, naast het onderwijs in de vakken

genoemd in artikel 11a, tweede lid, van de wet, onderwijs verzorgd in een derde moderne taal, zijnde Franse taal of Duitse taal. In de eerste drie leerjaren te zamen van een gymnasium wordt daarnaast nog onderwijs verzorgd in de vakken Latijnse taal en letterkunde en Griekse taal en letterkunde.

2. Het bevoegd gezag kan goedkeuren dat een leerling van een school als bedoeld in het eerste lid, wordt vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de vakken Franse taal of Duitse taal, dan wel in deze beide vakken. Deze goedkeuring kan slechts worden verleend ten behoeve van leerlingen die:

a. onderwijs in de taal van het land van oorsprong, bedoeld in artikel 12a van de wet, volgen, of

b. voor de eerste maal tot een school als bedoeld in het eerste lid zijn toegelaten en daarbij zijn geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste en voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het desbetreffende vak hebben genoten.

Artikel 22. Vakken vierde leerjaar v.w.o.

In het vierde leerjaar van de scholen voor v.w.o. wordt in ten minste tien vakken waarin eindexamen kan worden afgelegd onderwijs verzorgd. Daarbij wordt het vak wiskunde aangemerkt als één eindexamenvak.

Artikel 23. Minimum aantal lessen vakken v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o.

1. In alle leerjaren te zamen van een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o. en een school voor m.a.v.o. wordt in de vakken, vermeld in de onderstaande tabel, ten minste het voor de desbetreffende schoolsoort daarbij aangegeven aantal lessen verzorgd, waarbij wordt uitgegaan van lessen van elk 50 minuten onderwijs:

	gymnasium	atheneum	h.a.v.o.	m.a.v.o.
maatschappijleer	80	80	80	80
kunsvakken	280	360	360	320
lichamelijke opvoeding	480	480	440	400

2. In bijzondere gevallen kan de inspectie op verzoek van het bevoegd gezag goedkeuren dat het aantal lessen in het vak lichamelijke opvoeding dat is vermeld in het eerste lid voor gymnasium, atheneum en h.a.v.o., met 40 wordt verlaagd.

3. Indien het onderwijs in een in het eerste lid genoemd vak wordt verzorgd in een geringer aantal minuten per lesuur dan 50, dient de totale tijd waarin onderwijs voor dat vak wordt verzorgd, niet te dalen beneden die welke in het eerste lid is voorgeschreven.

Artikel 24. Minimum aantal lessen vakken v.b.o.

1. In alle leerjaren van een school voor v.b.o. te zamen wordt in de vakken, vermeld in de onderstaande tabel, ten minste het daarbij aangegeven aantal lessen verzorgd, waarbij wordt uitgegaan van lessen van elk 50 minuten onderwijs:

maatschappijleer	80
kunsvakken	280
lichamelijke opvoeding	400
de op het beroep gerichte vakken	960
In afwijking van de eerste volzin bedraagt het aantal lessen voor de op	

het beroep gerichte vakken 480 voor de leerlingen die zich voorbereiden op het eindexamen theoretische richting, bedoeld in artikel 29a van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

2. De op het beroep gerichte vakken, bedoeld in het eerste lid, zijn:
- de vakken, genoemd in artikel 10, eerste lid, onder d 2°, en tweede lid, van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o., en
 - de vakken, verzorgd in het kader van de leerweg algemene voorbereiding op maatschappij en beroep, welke vakken zijn genoemd in artikel 28a, tweede lid, onderdelen a tot en met d, van het in onderdeel a genoemde besluit.

3. Bij ministeriële regeling kunnen ten aanzien van de op het beroep gerichte vakken bij het v.b.o. nadere voorschriften worden gegeven.

4. Indien het onderwijs in een in het eerste lid genoemd onderscheidenlijk bedoeld vak wordt verzorgd in een geringer aantal minuten per lesuur dan 50, dient de totale tijd waarin onderwijs voor dat vak wordt verzorgd, niet te dalen beneden die welke in het eerste lid is voorgescreven.

Artikel 25. Vakken doorstroomprogramma

Onderwijs dat door het bevoegd gezag van een school voor m.a.v.o. of voor v.b.o. wordt verzorgd met het oog op een goede aansluiting op vervolgonderwijs, omvat ten minste de vakken waarvan het bevoegd gezag, na overleg met het vervolgonderwijs, heeft vastgesteld dat deze van belang zijn voor doorstroming van de leerling naar korte opleidingen als bedoeld in het Inrichtingsbesluit dagscholen m.b.o. en opleidingen tot beginnende beroepsuitoefening, behorend tot de opleidingen leerlingwezen, als bedoeld in artikel 2.10 van de Wet op het cursorisch beroeps-
onderwijs.

Artikel 26. Adviesurentabellen

De adviesurentabellen, bedoeld in artikel 23 van de wet, zijn als volgt, waarbij wordt uitgegaan van lessen van elk 50 minuten onderwijs:

1. *Gymnasium*

Nederlandse taal en letterkunde		640
Latijnse taal en letterkunde		} 920
Griekse taal en letterkunde		
Franse taal en letterkunde	320	} 1080
Duitse taal en letterkunde	280	
Engelse taal en letterkunde	320	
geschiedenis en staatsinrichting		320
aardrijkskunde		240
maatschappijleer		80
wiskunde		440
natuur- en scheikunde		200
biologie		160
muziek	40	} 280
tekenen	80	
handvaardigheid	40	
dans		
drama		
lichamelijke opvoeding		480
techniek		180
verzorging		100
informatiekunde		20
economie		80
studielessen		40

2. Atheneum

Nederlandse taal en letterkunde		720
Franse taal en letterkunde	360	} 1240
Duitse taal en letterkunde	320	
Engelse taal en letterkunde	320	
geschiedenis en staatsinrichting		320
aardrijkskunde		240
maatschappijleer		80
wiskunde		520
natuur- en scheikunde		200
biologie		160
muziek	40	} 360
tekenen	80	
handvaardigheid	40	
dans		
drama		} 480
lichamelijke opvoeding		
techniek		180
verzorging		100
informatiekunde		20
economie		80
studielessen		80

3. H.a.v.o.

Nederlandse taal en letterkunde		640
Franse taal en letterkunde	320	} 1120
Duitse taal en letterkunde	240	
Engelse taal en letterkunde	280	
geschiedenis en staatsinrichting		240
aardrijkskunde		200
maatschappijleer		80
wiskunde		400
natuur- en scheikunde		200
biologie		160
muziek	40	} 360
tekenen	80	
handvaardigheid	40	
dans		
drama		} 440
lichamelijke opvoeding		
techniek		180
verzorging		100
informatiekunde		20
economie		80
studielessen		80

4. M.a.v.o.

Nederlandse taal		560
Franse taal	} 240	} 920
Duitse taal		
Engelse taal		
geschiedenis en staatsinrichting	280	240
aardrijkskunde		240
maatschappijleer		80
wiskunde		400
natuur- en scheikunde		200
biologie		160

muziek	120	}	320
tekenen	80		
handvaardigheid	40		
dans			
drama			
lichamelijke opvoeding			400
techniek			180
verzorging			100
informatiekunde			20
economie			80
studielessen			80
<i>5. V.b.o.</i>			
Nederlandse taal			480
Franse taal		}	240
Duitse taal			
Engelse taal			280
geschiedenis en staatsinrichting			200
aardrijkskunde			140
maatschappijleer			80
wiskunde			400
natuur- en scheikunde			200
biologie			120
muziek	40	}	280
tekenen	80		
handvaardigheid	80		
dans			
drama			
lichamelijke opvoeding			400
techniek			180
verzorging			100
informatiekunde			20
economie			80
studielessen			80
op het beroep gerichte vakken			960

§ 4. Individueel v.b.o.

Artikel 27. Afdelingen individueel v.b.o.

Aan een school voor v.b.o. kunnen afdelingen voor individueel v.b.o. zijn verbonden voor:

- a. bouwtechniek;
- b. mechanische techniek;
- c. consumptieve techniek;
- d. verzorging;
- e. uiterlijke verzorging;
- f. mode en kleding;
- g. verkoop;
- h. administratie;
- i. landbouw en natuurlijke omgeving;
- j. levensmiddelentechnologie.

Artikel 28. Afdelingen v.b.o. met corresponderende afdelingen individueel v.b.o.

1. Aan een school voor v.b.o. met een afdeling bouwtechniek, mechanische techniek, consumptieve techniek, verzorging, uiterlijke verzorging, mode en kleding, verkoop, administratie, landbouw en natuurlijke

omgeving, of levensmiddelentechnologie, kan een daarmee corresponderende afdeling voor individueel v.b.o. zijn verbonden, behoudens voor zover het tweede lid van toepassing is.

2. Een afdeling verkoop voor het individueel v.b.o. of een afdeling administratie voor het individueel v.b.o. kan slechts zijn verbonden aan een school voor v.b.o. met de afdeling verkoop respectievelijk administratie, indien op 31 juli 1992 een afdeling voor individueel beroepsonderwijs aan een school voor lager huishoud- en nijverheidsonderwijs was verbonden met een studierichting, overeenkomend met de afdeling verkoop respectievelijk administratie.

3. In afwijking van het eerste lid kan een school voor v.b.o. bestaan uit afdelingen bouwtechniek, mechanische techniek of consumptieve techniek voor het individueel v.b.o.

Artikel 29. Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep

1. Het bevoegd gezag van een school voor v.b.o. waaraan ten minste een afdeling voor individueel v.b.o. is verbonden, kan ten behoeve van de leerlingen van het individueel v.b.o., de leerweg algemene voorbereiding op maatschappij en beroep verzorgen indien is voldaan aan de voorwaarde dat de school voor v.b.o. afdelingen omvat uit ten minste twee van de hierna onder a tot en met d genoemde groepen van afdelingen:

a. de afdelingen bouwtechniek, mechanische techniek, elektrotechniek, motorvoertuigtechniek, installatietechniek, consumptieve techniek, en grafische techniek;

b. de afdelingen verzorging, uiterlijke verzorging, mode en kleding, verkoop, en administratie;

c. de afdeling handel;

d. de afdelingen landbouw en natuurlijke omgeving, en levensmiddelentechnologie.

2. Het bevoegd gezag kan geen onderwijs verzorgen in het vak maatschappelijke en beroepsvorming te zamen met de vakken algemene voorbereiding op maatschappij en beroep-basisvaardigheden, algemene voorbereiding op maatschappij en beroep-praktische vaardigheden en algemene voorbereiding op maatschappij en beroep-praktijk.

3. Aan een school voor v.b.o. met een afdeling verzorging, uiterlijke verzorging, mode en kleding, verkoop, of administratie, en een of meer afdelingen voor individueel v.b.o., kan in afwijking van het eerste lid, de leerweg algemene voorbereiding op maatschappij en beroep worden verzorgd indien:

a. de school is ontstaan door omzetting van een school voor lager huishoud- en nijverheidsonderwijs en een school voor lager economisch en administratief onderwijs, en

b. deze scholen op 31 juli 1992 de leerweg algemene voorbereiding op maatschappij en beroep verzorgden in het individueel beroepsonderwijs.

§ 5. Stichten van afdelingen v.b.o.

Artikel 30. Stichten van afdelingen v.b.o.

Onze Minister neemt een afdeling als bedoeld in artikel 69, derde lid, van de wet, op in het plan van scholen, bedoeld in artikel 65 van de wet, indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat die afdeling zal worden bezocht door ten minste 120 leerlingen, gelet op:

a. het bepaalde in artikel 69, vijfde lid, van de wet,

b. de belangstelling voor de desbetreffende afdeling en

c. het leerlingenverloop, blijkens statistische gegevens, waaronder die verstrekt door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

§ 6. Stages

Artikel 31. Reikwijdte

Deze paragraaf is uitsluitend van toepassing op scholen voor v.b.o.

Artikel 32. Stages

In het derde en vierde leerjaar kunnen de lessen in op het beroep gerichte vakken worden besteed aan stage, met dien verstande dat in het derde leerjaar de stage ten hoogste 60 uren omvat.

Artikel 33. Stageplan

Het doel, de inhoud, de omvang, de opbouw en de organisatie van de stage worden beschreven in een stageplan, dat deel uitmaakt van het schoolwerkplan.

Artikel 34. Stageplaatsen

Een stage wordt doorlopen op een of meer stageplaatsen, ter beschikking gesteld door een of meer stagegevers.

Artikel 35. Stage-overeenkomst

1. Het bevoegd gezag sluit met de leerling en de stagegever te zamen een schriftelijke stage-overeenkomst waaruit blijkt dat de leerling leeractiviteiten ontplooit in het kader van het stageplan.

2. De stage-overeenkomst bevat in elk geval:

- a. de leeractiviteiten die de leerling bij de aangewezen stagegever op een of meer bepaalde stageplaatsen moet ontplooiën;
- b. de aanvangsdatum, de einddatum en de tijden van de onder a bedoelde leeractiviteiten;
- c. een regeling voor de begeleiding van de leerling bij de stagegever waarin in elk geval duidelijk wordt gemaakt welk aandeel in de begeleiding door de stageleraar respectievelijk door de stagebegeleider, aan te wijzen door of namens het bevoegd gezag onderscheidenlijk de stagegever, wordt verzorgd;
- d. de wijze waarop de stagegever bij de beoordeling van de leeractiviteiten van de leerling wordt betrokken;
- e. een regeling die de inspectie in staat stelt toezicht te houden op de leeractiviteiten die door de leerling bij de stagegever worden ontplooid.

3. De stage-overeenkomst bepaalt voorts wie de verzekering tegen het financiële risico van ongevallen en tegen wettelijke aansprakelijkheid van de leerling voor de tijd dat deze zich bevindt bij de stagegever zal sluiten en ten laste van wie de te betalen premie zal komen, indien een zodanige verzekeringsovereenkomst zal worden gesloten.

4. In geval van minderjarigheid van de leerling wordt de stage-overeenkomst door diens ouders, voogden of verzorgers ondertekend.

Artikel 36. Samenwerkingsovereenkomst

Met het oog op de stage kan het bevoegd gezag ten behoeve van de leerlingen een schriftelijke samenwerkingsovereenkomst met een of meer stagegevers aangaan waarin mede een of meer onderdelen van de

stage-overeenkomst, bedoeld in artikel 35, tweede lid, worden opgenomen.

§ 7. Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong

Artikel 37. Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong

Het bevoegd gezag kan ten behoeve van de volgende groepen leerlingen, onderwijs in de taal van het land van oorsprong van die leerlingen in het schoolwerkplan opnemen:

- a. leerlingen die behoren tot de Molukse bevolkingsgroep;
- b. leerlingen van wie ten minste een van de ouders of voogden afkomstig is uit Griekenland, Italië, het voormalige Joegoslavië, Kaapverdië, Marokko, Portugal, Spanje, Tunesië of Turkije;
- c. leerlingen die ten laste komen van een onderdaan van een Lid-Staat van de Europese Gemeenschappen, niet zijnde Nederland;
- d. leerlingen van wie ten minste een der ouders door Onze Minister van Justitie als vluchteling is toegelaten op grond van artikel 15 van de Vreemdelingenwet.

HOOFDSTUK IV. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 38. Intrekking besluiten; overgangsbepaling i.v.m. geleidelijke invoering basisvorming

1. Het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., het Besluit l.b.o./l.a.v.o. en het Besluit leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond W.V.O. worden ingetrokken.

2. Met betrekking tot de leerjaren waarop de artikelen 11a tot en met 11f van de wet nog niet van toepassing zijn, blijven van overeenkomstige toepassing de bepalingen van het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. en van het Besluit l.b.o./l.a.v.o. die voorschriften inhouden omtrent het aantal lessen dat gedurende de cursus in vakken of groepen van vakken ten minste moet worden verzorgd en het aantal studielessen dat gedurende de cursus moet worden verzorgd.

3. Artikel 4, eerste lid, vindt ten aanzien van scholen voor m.a.v.o. waarop artikel IV, onderdeel A, derde lid, van de Wet van 27 mei 1992 (Stb. 270) van toepassing is, voor de eerste maal toepassing aansluitend op de krachtens laatstgenoemd derde lid vastgestelde periode.

4. In afwijking van de artikelen 23, eerste lid, en 26, geldt tot 1 augustus 1994 voor het h.a.v.o. een aantal van 400 uren voor lichamelijke opvoeding.

Artikel 39. Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

2. Artikel 38, eerste en tweede lid, vervalt met ingang van 1 augustus 1995. Artikel 38, vierde lid, vervalt met ingang van 1 augustus 1994.

Artikel 40. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 mei 1993, nr. 88

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 april 1993

Beatrix

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman

Uitgegeven de *twintigste* april 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK I.

Artikel 1.

ALGEMENE BEPALINGEN

Begripsbepalingen

HOOFDSTUK II.

Artikel 2.

Artikel 3.

Artikel 4.

Artikel 5.

Artikel 6.

Artikel 7.

Artikel 8.

Artikel 9.

Artikel 10.

Artikel 11.

Artikel 12.

Artikel 13.

Artikel 14.

Artikel 15.

TOELATING, VOORWAARDELIJKE BEVORDERING, VERWIJDERING

Toelating algemeen

Toelating eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o., uitgezonderd individueel v.b.o.

Aanvullende toelatingsvoorwaarden eerste leerjaar v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o.

Melding toelatingsprocedure, toelatingsbeslissingen en studieresultaten
Afwijkingen van artikel 3 of artikel 4

Toelatingsvoorwaarden eerste leerjaar individueel v.b.o.

Bijzondere toelatingsvoorwaarden scholen en afdelingen v.b.o., aangewezen op grond van artikel 24, zesde lid, W.V.O.

Toelating gelijksoortige school

Toelating hogere leerjaren

Toelating hogere leerjaren individueel v.b.o.

Voorwaardelijke bevordering

Schorsing

Definitieve verwijdering

Herziening besluit weigering toelating en besluit definitieve verwijdering

HOOFDSTUK III.

§ 1.

Artikel 16.

Artikel 17.

Algemeen

Vakanties

Begin en einde van de zomervakantie

§ 2.

Artikel 18.

Artikel 19.

Artikel 20.

Basisvorming

Combinaties van vakken

Afwijkingen onderdelen basisvorming

Toetsen basisvorming

§ 3.

Artikel 21.

Artikel 22.

Artikel 23.

Artikel 24.

Artikel 25.

Artikel 26.

Overige inrichtingsvoorschriften v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o.

Vakken in de periode van de eerste drie leerjaren v.w.o. en h.a.v.o.

Vakken vierde leerjaar v.w.o.

Minimum aantal lessen vakken v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o.

Minimum aantal lessen vakken v.b.o.

Vakken doorstroomprogramma

Adviesurentabellen

§ 4.

Artikel 27.

Artikel 28.

Individueel v.b.o.

Afdelingen individueel v.b.o.

Afdelingen v.b.o. met corresponderende afdelingen individueel v.b.o.

Artikel 29.	Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep
§ 5. Artikel 30.	Stichten van afdelingen v.b.o. Stichten van afdelingen v.b.o.
§ 6. Artikel 31. Artikel 32. Artikel 33. Artikel 34. Artikel 35. Artikel 36.	Stages Reikwijdte Stages Stageplan Stageplaatsen Stage-overeenkomst Samenwerkingsovereenkomst
§ 7. Artikel 37.	Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong Aanwijzing groepen leerlingen in verband met onderwijs in taal land van oorsprong

HOOFDSTUK IV.

Artikel 38.
Artikel 39.
Artikel 40.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Intrekking besluiten; overgangsbepaling i.v.m. geleidelijke invoering basisvorming
Inwerkingtreding
Citeertitel

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Dit besluit bevat voorschriften en regels ter uitvoering van de Wet op het voortgezet onderwijs (W.V.O.), zoals deze wet luidt na de wijziging door de Wet van 27 mei 1992 (Stb. 270) houdende wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op het basisonderwijs in verband met de invoering van basisvorming in het voortgezet onderwijs en de invoering van het voorbereidend beroepsonderwijs (in het vervolg kortweg aangeduid als: Wet basisvorming). De Wet basisvorming regelt, dat met ingang van 1 augustus 1993 het onderwijs aan de (dag-) scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. en v.b.o. aanvangt met een periode van basisvorming. In die periode wordt onderwijs gegeven in ten minste vijftien vakken, genoemd in artikel 11a van de W.V.O. Voor die vakken worden bij algemene maatregel van bestuur kerndoelen vastgesteld.

De Wet basisvorming regelt verder de omzetting met ingang van 1 augustus 1992 van de verschillende soorten l.b.o. in één v.b.o. met afdelingen.

Door de Wet basisvorming zijn de vroegere artikelen in de W.V.O. die de grondslag vormden voor de inrichtingsvoorschriften van v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. enerzijds (oud artikel 22) en van l.b.o. anderzijds (oud artikel 23) vervangen door één nieuw artikel 22. Het ligt in de rede de inrichtingsvoorschriften voor de verschillende soorten scholen van voortgezet onderwijs nu ook op te nemen in één algemene maatregel van bestuur. De vroegere afzonderlijke besluiten, het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. (Stb. 1967, 526) en het Besluit l.b.o./l.a.v.o. (Stb. 1973, 167), zijn vervangen door dit Inrichtingsbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Daarbij wordt nog opgemerkt dat het l.a.v.o. als schoolsoort door de Wet basisvorming is vervallen.

In de noodzakelijke wijziging van de inrichtingsvoorschriften is tevens aanleiding gevonden om de voorschriften voor de verschillende onderwijssoorten waar mogelijk te harmoniseren, te vereenvoudigen, waar nodig aan te passen aan de aanwijzingen voor de wetgevingstechniek en taalkundig te uniformeren. Ten slotte heeft een systematisering plaatsgevonden doordat de in het besluit opgenomen bepalingen zich nog slechts richten op het bevoegd gezag en niet meer ook op de leerlingen.

Een van de voornaamste doelstellingen van de Wet basisvorming is, te komen tot een verhoging van het peil van het jeugdonderwijs. In dit kader is het van belang enige aandacht te schenken aan de systematiek die is gekozen om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen, zoals deze systematiek is uitgewerkt in dit inrichtingsbesluit in relatie tot de voorschriften van de Wet basisvorming. Dit in vergelijking met de systematiek van vóór het inwerkingtreden van de Wet basisvorming.

De laatstbedoelde systematiek werd, kort aangeduid, gekarakteriseerd door: verplichte lessentabellen voor het eerste leerjaar, minimumlessentabellen voor de in de wet genoemde vakken over de hele cursus, voorschriften met betrekking tot het vakkenpakket van het examen en examenprogramma's.

Enigszins vereenvoudigd voorgesteld golden voor de eerste leerjaren de voorschriften van de verplichte tabel voor het eerste leerjaar en die van de minimumlessentabel. De minimumlessentabel was weliswaar geformuleerd als geldend voor de gehele cursus, maar voor bijna alle vakken kon – en moest dat feitelijk ook – aan de verplichtingen van de tabel worden voldaan in de onderbouw. Alleen voor zover een vak, bij voorbeeld Nederlands (of een groep van vakken) verplicht in het examenpakket, dus in de bovenbouw, voorkwam, «telde de lessentabel door».

Verder impliceerden de getallen in de tabel, dat een aantal niet-examenvakken nog in de bovenbouw moesten worden gegeven (maatschappijleer, lichamelijke oefening).

Gelet op het karakter van het voorschrift van de lessentabellen kon in de praktijk het onderwijs in de onderbouw wat inhoud en niveau betreft zeer ver uiteenlopen, hoewel het examenprogramma enigszins een voorafschaduwende werking had. Het bevoegd gezag is vrij het schoolwerkplan (voorheen: het leerplan) vast te stellen. De vrijheid in de onderbouw wat het leerplan betreft is een bewuste keuze in het Nederlandse wettelijke stelsel die ook in de Wet basisvorming wordt gerespecteerd. Het ontbreken van enig inhoudelijk voorschrift leidde echter, vooral voor sommige vakken, soms tot vrijblijvendheid, terwijl anderzijds de verplichtingen van de lessentabellen de scholen in het maken van eigen keuzen toch sterk belemmerden.

Voor de bovenbouw gold min of meer het omgekeerde: de verplichte lessentabel had hier weinig betekenis, maar het onderwijs werd (en wordt) inhoudelijk sterk bepaald door de examenprogramma's.

In de Wet basisvorming is daarentegen een eenduidige keuze gemaakt voor een globale inhoudelijke omschrijving van de in de periode van basisvorming te bereiken doelen. Dit heeft voor de onderbouw de vorm van landelijk geformuleerde kerndoelen. Deze zijn opgenomen in het Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming.

Voor de bovenbouw zijn de examenprogramma's opgenomen in het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. (Stb. 1989, 327).

Tegelijk daarmee zijn de gedetailleerde voorschriften omtrent het aantal uren dat aan de vakken moet worden besteed vervallen: de scholen hebben hierdoor een grotere vrijheid gekregen bij de inrichting en organisatie van hun onderwijs. Weliswaar is op grond van artikel 11a, vierde lid, van de W.V.O. een adviesurentabel voor de vakken van de basisvorming opgesteld, maar deze is niet verplichtend voor de scholen. De adviesurentabel basisvorming dient «als grondslag (...) voor de vaststelling van de kerndoelen» (zie artikel 11a, vierde lid, van de W.V.O.) en is daarom ook niet in dit inrichtingsbesluit opgenomen, maar in het Besluit kerndoelen en adviesurentabel basisvorming.

Naast de adviesurentabel specifiek voor de basisvorming heeft de Wet basisvorming een adviesurentabel voor de gehele cursus geïntroduceerd (artikel 23 W.V.O.). Die komt in de plaats van de minimumlessentabel voor alle wettelijke vakken. De wet verplicht tot het bij algemene maatregel van bestuur vaststellen van een dergelijke adviesurentabel. Deze tabel is niet verplichtend voor de scholen; hij dient onder meer voor de (personele) bekostiging van de scholen. De adviesurentabellen voor de verschillende vormen van onderwijs zijn opgenomen in artikel 26. In de toelichting op dat artikel wordt verder ingegaan op doel en opbouw van de adviesurentabel.

Ten slotte geeft de wet, naast de verplichting om een adviesurentabel voor de basisvorming en een adviesurentabel voor de hele cursus vast te stellen, in artikel 22, derde lid, onderdeel c, nog de mogelijkheid om voor vakken of groepen van vakken toch uren voor te schrijven. De bedoeling daarvan is dat voor een beperkt aantal (groepen van) vakken een bepaalde garantie wordt gegeven dat zij in elk geval in een bepaalde omvang worden verzorgd. Het gaat daarbij in de eerste plaats om een beperkt aantal vakken die (veelal) niet examenvak zijn maar die uit een oogpunt van algemene vorming van belang zijn en daarom een zekere bescherming in de bovenbouw verdienen: maatschappijleer, kunstvakken en lichamelijke opvoeding (zie artikelen 23 en 24 van het besluit). In verband met een andere doelstelling van de Wet basisvorming, namelijk de versterking van het beroepsvoorbereidend karakter van het voorbereidend beroepsonderwijs, is van de bevoegdheid, neergelegd in artikel 22, derde lid, onderdeel c, van de W.V.O. verder gebruik gemaakt om

voor het v.b.o. een verplicht minimum aantal uren voor de op het beroep gerichte vakken voor te schrijven (artikel 24). Voorschriften met betrekking tot te verzorgen vakken zijn, met toepassing van artikel 22, derde lid, onderdeel b, van de wet verder nog geformuleerd om te waarborgen dat het brede aanbod in de onderbouw van v.w.o. en h.a.v.o. wat de moderne talen betreft wordt gehandhaafd, evenals de klassieke vorming in de onderbouw van het gymnasium. Artikel 21 van dit inrichtingsbesluit schrijft voor dat in de onderbouw van v.w.o. en h.a.v.o. onderwijs wordt verzorgd in een derde moderne taal, en in de onderbouw van het gymnasium tevens in Latijn en Grieks.

Verder is, met toepassing van artikel 22, derde lid, onderdeel a, van de wet voorgeschreven dat in het vierde leerjaar van het v.w.o. onderwijs wordt verzorgd in ten minste tien examenvakken (artikel 22 van het besluit).

Ten slotte wordt nog opgemerkt dat de «kruisjeslijst» van keuzevakken (artikel 36 van het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.) en de overeenkomstige bepaling voor het l.b.o. (artikel 15, eerste lid, van het Besluit l.b.o./l.a.v.o.) zijn vervallen. Deze zijn namelijk overbodig geworden. Bij de Wet basisvorming is artikel 12 van de W.V.O., dat de grondslag vormde van de «kruisjeslijst», vervallen.

Als aan de (overige) inrichtingsvoorschriften is voldaan, is het bevoegd gezag verder geheel vrij om nog andere vakken, vakken die het zelf kiest, te verzorgen, in een omvang die het bevoegd gezag ook zelf bepaalt. Dit betekent met andere woorden dat in dit besluit geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid die artikel 22, derde lid, onderdeel d, van de wet geeft om hier beperkingen op te leggen.

Samenvattend is het geheel van regelingen gericht op een betekenisvolle omschrijving van in het onderwijs te bereiken doelen in inhoudelijk opzicht, met inachtneming van eisen die de vrijheid van onderwijs stelt, en met vergroting van de flexibiliteit voor scholen bij organisatie en inrichting. Sluitstuk van deze grotere vrijheid voor de scholen is de verantwoordingsplicht in de vorm van een jaarverslag (artikel 24a van de wet).

Adviezen

Over het ontwerp-besluit zijn reacties ingewonnen bij de artikel 3-organisaties. De Onderwijsraad bracht een finaal advies uit (advies van 30 juni 1992, nr. OR 92000096/S).

In de meeste commentaren is instemming betuigd met de hoofdlijnen van het inrichtingsbesluit zoals dat als concept voor advisering werd voorgelegd. Er werd waardering uitgesproken voor de daadwerkelijke deregulering en autonomievergroting waartoe het besluit leidt. Weliswaar werden door organisaties en Onderwijsraad (OR) bij een aantal aspecten kanttekeningen geplaatst, maar in veel gevallen betrof het eerder vragen over de nadere uitwerking en de bedoeling, dan wel hadden de kanttekeningen eerder tot doel aandacht te vragen voor bepaalde aspecten in de verdere uitwerking. De bijna unaniem uitgesproken instemming betrof vooral de voorstellen met betrekking tot de adviesurentabel (over de gehele cursus) in combinatie met een voorgeschreven minimumtabel voor een beperkt aantal vakken. Ook de OR stemde in met het principe van de adviesurentabel, maar meende dat een afzonderlijke tabel voor de bovenbouw gewenst is. Meer fundamentele en vrij algemene kritiek betrof het onderdeel doorstroomprogramma's. Op de belangrijkste aspecten die in de advisering naar voren zijn gebracht wordt in het volgende ingegaan (eerder werd ook al uitgebreid op de adviezen ingegaan, bij brief van de eerste ondergetekende aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, kenmerk VO/BOB-92059140, van 18 augustus 1992).

Sommige organisaties hadden bezwaar tegen de regeling (artikel 10, eerste lid) dat toelating tot het derde leerjaar van een leerling die voor het overige wel geschikt is voor de desbetreffende onderwijsvorm, niet mag worden geweigerd op de grond dat de leerling een of meer vakken niet heeft gevolgd. De bezwaren verwezen naar de autonomie van scholen, naar financiële mogelijkheden (in verband met een eventueel aan te bieden inhaalprogramma), naar praktische problemen, naar het veronderstelde gevaar van omwegen. De regeling vloeit echter logisch voort uit de uitgangspunten van de basisvorming. Een gemeenschappelijk kernprogramma, betere determinatie, stimulering van brede scholengemeenschappen moeten ervoor zorgen, dat het hier slechts om een beperkt aantal gevallen kan gaan, zodat er geen sprake kan zijn van een aanzienlijke (extra) belasting van scholen. Een school moet het zich bovendien tot een plicht rekenen voor dergelijke gevallen een voorziening te treffen: verwijzing naar autonomie is hier niet ter zake.

In het algemeen werd er in de reacties voor gepleit dat scholen de vrijheid zouden verkrijgen om zelf te beslissen over de combinaties van vakken (artikel 18). In een afzonderlijke notitie over de vakkencombinaties is hierop ingegaan (Kamerstukken II 1992/93, 22 832, nr. 1).

Wat de adviezen over de vrijstelling van onderdelen van de basisvorming (artikel 19, uitvoering van artikel 11e, tweede lid, van de wet) betreft zijn twee aspecten te onderscheiden: de in artikel 19 bepaalde procedure en de reikwijdte/het effect van de vrijstelling.

Slechts enkele organisaties achtten de procedure te omslachtig. In dat kader werd opgemerkt, dat de procedure weliswaar zwaar is, maar uit een oogpunt van zorgvuldigheid niet onjuist.

Wat betreft de inhoud van de regeling zijn in de advisering bezwaren ingebracht tegen de redactie in het concept. Deze is aangepast. Het ging hierbij om het aspect, dat volgens de wet het bevoegd gezag bij de vrijstelling bepaalt welk onderwijs in de vakken van de basisvorming voor de onderdelen waarvan vrijstelling is verleend in de plaats komt. Aan het bevoegd gezag wordt daarbij met andere woorden geen andere beperking opgelegd dan dat het vakken van de basisvorming moet betreffen. Het kunnen dus niet bij voorbeeld op het beroep gerichte vakken zijn, maar voor het overige beslist het bevoegd gezag. In een aantal adviezen werd ervoor gepleit, de mogelijkheden tot vervanging nog groter te maken, in de vorm van op het beroep gerichte vakken. De tekst van de wet laat dit echter zeer bewust niet toe, in verband met het belang van de gemeenschappelijke basisvorming. Als echter het bevoegd gezag, overeenkomstig de wettekst, bepaalt welke vakken van de basisvorming in de plaats komen van de vrijstelling, kan een pakket van basisvormingsvakken worden gevormd dat mede meer in het perspectief van de beroepsvoorbereiding is geplaatst. Daarvoor is het helemaal niet nodig om de mogelijkheid te scheppen om «op het beroep gerichte vakken» in de plaats te stellen van vakken van de basisvorming. Vakken van de basisvorming hebben immers óók een praktische en beroepsoriënterende component, die in deze gevallen kwantitatief en kwalitatief verder zou kunnen worden uitgewerkt door het bevoegd gezag. Zo zou voor een i-leerling als grondslag voor een vervolgtraject in de afdeling verzorging een pakket kunnen worden samengesteld waarin twee wat meer «cognitieve» vakken (of kerndoelen daarvan) zouden worden vervangen door een ruimere invulling van het vak verzorging en van onderdelen van de vakken Nederlandse taal, Engelse taal, wiskunde, biologie, economie, natuur- en scheikunde en techniek. Met zo'n pakket worden de uitgangspunten van de basisvorming zoveel mogelijk ook voor deze groep leerlingen gehandhaafd, terwijl tegelijk wat meer aandacht

kan worden besteed aan componenten die mede de beroepsvoorbereiding ondersteunen.

In dit verband wordt er nog eens op gewezen dat de (gemeenschappelijke) kerndoelen minimaal te bereiken doelen aangeven. Men mag dus meer doen in een vak van de basisvorming dan de kerndoelen aangeven. Daarvoor is regulier ruimte, maar die ruimte wordt groter bij toepassing van de vrijstellingsregeling.

Met betrekking tot de vakken in de eerste drie leerjaren v.w.o./h.a.v.o. (artikel 21) werd in reacties op het concept-besluit onder meer opgemerkt, dat het concept «niet langer» de verplichting bevatte Grieks te geven aan een gymnasium: het concept ging uit van een verplichting om Latijn of Grieks te geven. Er was bij de desbetreffende organisaties sprake van een misverstand. De wet verplicht, om in het gymnasium onderwijs te geven in de vakken Latijnse taal en letterkunde en Griekse taal en letterkunde (artikel 7, tweede lid, van de W.V.O.). Echter: «De wet schrijft voor dat Grieks wordt gegeven aan gymnasia. Dat wil niet zeggen, dat het Grieks door alle leerlingen altijd moet worden gevolgd» (minister Cals, Handelingen II 1961/62, blz. 2788). Op grond hiervan heeft ook het inrichtingsbesluit (Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.) nooit de verplichting gekend voor alle leerlingen om zowel Latijn als Grieks te volgen.

In het bijzonder bestond voor de leerlingen van de afdeling B steeds slechts de verplichting om één van de beide klassieke talen (in de praktijk Latijn) te volgen. Bij de geleidelijke invoering, op individuele grondslag en op verzoek, van het ongedeelde v.w.o. na 1973, verviel het onderscheid in de afdelingen A en B: daarmee werd ook de bepaling dat niet alle leerlingen Grieks behoeften te volgen gegeneraliseerd, en bleef niet meer beperkt tot «B»-leerlingen. Deze regeling werd gehandhaafd bij de algemene invoering van het ongedeelde v.w.o. als regulier systeem (Wet van 10 maart 1982, Stb. 196, in werking getreden bij besluit van 20 december 1990, Stb. 1991, 38). De mogelijkheid dat een leerling van het gymnasium geen Grieks zou volgen bestond dus sinds 1968 en was, blijkens de wetsgeschiedenis, een expliciete bedoeling van de wet, waarover uitvoerig in en met het parlement is gesproken. De gedachte was, de school zelf de keuze te laten: in de eerste plaats of Grieks in gymnasium B zou worden gevolgd door alle leerlingen, in de tweede plaats hoe dit zou worden vertaald naar de onderbouw (zie o.a. Kamerstukken II 1960/61, 5350, nr. 8, blz. 49). De gedachte was, dat concentratie op één klassieke taal zou kunnen leiden tot verdieping. Er werd – uiteindelijk – een amendement ingediend (van Someren-Downer/Versteeg) met de strekking dat Grieks wel verplicht zou zijn voor alle leerlingen. Dit amendement werd met 69 tegen 44 stemmen verworpen. De praktijk is vervolgens geweest, dat de meeste gymnasia zowel Latijn als Grieks in de onderbouw hebben gegeven aan alle leerlingen. Men heeft in de loop van de tijd verondersteld dat deze praktijk zou berusten op een wettelijke verplichting. Hoewel dit dus niet zo is, is nu in het onderhavige inrichtingsbesluit, ook op grond van wensen vanuit de Staten-Generaal, alsnog de verplichting opgenomen dat alle leerlingen in het gymnasium, in de onderbouw, Latijn en Grieks volgen.

Nog op een ander aspect, het vak Grieks betreffende, werd gewezen. De tabel van keuzevakken (artikel 36 van het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.) is vervallen. Dit hangt samen met het vervallen van artikel 12 van de wet door artikel I, onderdeel K, van de Wet basisvorming. De betekenis van het vervallen van artikel 12 is, dat scholen geheel vrij zijn om te beslissen welke vakken naast de verplichte zullen worden gegeven. Dit betekent bij voorbeeld, dat atheneea Grieks zouden mogen gaan onderwijzen. Enkele organisaties merkten op, dat daardoor

het onderscheid tussen gymnasium en atheneum zou vervallen. Dit is niet juist. Athenea mogen namelijk wel Grieks (of welk ander vak ook) onderwijzen, maar het eindexamen atheneum (pakketvoorschrift) verandert niet: volgens de artikelen 14, 15 en 16 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. (Stb. 1989, 327) kan het eindexamen van het atheneum niet het vak Grieks omvatten. Daardoor zal dus een atheneum niet Grieks als examenvak kunnen onderwijzen, en blijft het onderscheid met het gymnasium bestaan. (Volgens dezelfde artikelen kan het eindexamen atheneum ook niet het vak Latijn omvatten. Daarvan kan echter worden afgeweken met toepassing van artikel 58, eerste lid, van het genoemde Eindexamenbesluit. Ook in dat geval blijft echter het verschil met het gymnasium bestaan, omdat ook dan niet ook Grieks als examenvak kan worden onderwezen).

De OR heeft, met verwijzing naar artikel 9 van de W.V.O., de derde moderne vreemde taal in het m.a.v.o. gemist. Hiervoor geldt m.m. hetzelfde als voor het Grieks in het gymnasium. Artikel 9 van de W.V.O. verplicht elke m.a.v.o.-school de vakken Engels, Frans en Duits aan te bieden. Steeds is het de regeling geweest, dat de leerling daarvan er slechts twee moet volgen (artikel 31 van het «oude» besluit). Dit is overeenkomstig de bedoeling van de wet. Zie de memorie van antwoord bij de behandeling van het ontwerp van de W.V.O. in de Tweede Kamer (Kamerstukken II 1960/61, 5350, nr. 8, blz. 51 en 59).

Het alsnog toevoegen van de verplichting voor alle leerlingen om een derde moderne vreemde taal te volgen zou in strijd zijn met de bedoeling van de wet, zou niet passen in het kader van de basisvorming en zou inhoudelijk niets toevoegen. Concentratie op twee vreemde talen kan leiden tot verdieping.

Het uitgangspunt dat, bij de keuze van het in algemene zin vervangen van de minimumlessentabellen door adviesurentabellen, toch voor een beperkt aantal vakken een verplichte minimumtabel blijft bestaan (artikelen 23 en 24 van het besluit) is door bijna alle organisaties en door de OR gedeeld. Een enkele organisatie heeft zich tegenstander verklaard van de in de wet gemaakte keuze voor een adviestabel in plaats van een algemene minimumtabel en heeft een verplichte minimumtabel voor alle vakken bepleit. Andere organisaties meenden daarentegen dat voor alle vakken, ook de in artikel 23 van het besluit genoemde, alleen een advies-tabel zou moeten gelden. Binnen dit beeld van brede instemming werd echter met verschillende nuancerings opgemerkt, dat het in het concept voorgestelde verplichte aantal uren voor de kunstvakken te gering zou zijn. Als reactie hierop is het aantal verplichte uren voor de kunstvakken iets aangepast in vergelijking met het concept. Uitgangspunt is daarbij geweest de bedoeling van de wetgever zoals die blijkt uit de behandeling van het wetsvoorstel dat leidde tot de Wet basisvorming, namelijk: het verplichte aantal uren voor een beperkt aantal vakken die in het algemeen niet examenvak zijn heeft de bedoeling om deze vakken ook in de bovenbouw een zekere bescherming te bieden. Uit dat uitgangspunt volgt, dat het verplichte aantal uren voor de kunstvakken zo mogelijk wat hoger moet zijn dan dat in de adviesurentabel basisvorming.

Datzelfde principe heeft overigens gegolden bij de keuze van het verplichte aantal uren lichamelijke opvoeding. Het in het concept-besluit opgenomen aantal lessen voor dat vak ontmoette in het algemeen instemming in de advisering. Desondanks heeft nadere overweging, in het bijzonder naar aanleiding van het overleg van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ertoe geleid dat het aantal verplichte lessen voor lichamelijke opvoeding voor gymnasia, athenea en scholen voor h.a.v.o. is verhoogd in vergelijking met het aantal dat in het concept-besluit was opgenomen.

Vrijwel alle organisaties en ook de OR bleken het oneens met het voorstel in het concept om verschillende soorten doorstroomprogramma's in te richten, en ook werden opmerkingen gemaakt over de voorgestelde invulling (vakken) van de doorstroomprogramma's (artikel 25 van het besluit). Dat wil zeggen dat in de adviezen in het algemeen wel steun werd gegeven aan de inrichting van een doorstroomprogramma voor een beperkte groep leerlingen (leerlingen die dreigen uit te vallen) die met behulp van zo'n programma toch zou kunnen worden doorgeleid naar kort-m.b.o. en leerlingwezen.

Ernstige bezwaren bestonden er daarentegen bij vrijwel alle organisaties tegen het doorstroomprogramma, gericht op lang m.b.o., en vooral tegen het voorgestelde doorstroomprogramma dat m.a.v.o./v.b.o.-scholen zouden kunnen inrichten en dat gericht zou zijn op doorstroming naar de bovenbouw van h.a.v.o./v.w.o. Er werd op gewezen dat het stelsel van voortgezet onderwijs hierdoor onoverzichtelijk zou worden en dat de reguliere opleidingswegen/diploma's zouden worden ondergraven en mogelijk vervangen door «vluchtroutes».

Een ander punt dat werd gesignaleerd was de onduidelijkheid over de vraag wie verantwoordelijk zou zijn voor de invulling van het programma (volgens enkele organisaties zou dit eerder het bevoegd gezag moeten zijn dan dat er sprake zou moeten zijn van een landelijke regeling).

De adviezen en de behandeling van het wetsvoorstel dat leidde tot de Wet basisvorming, met name in de Eerste Kamer der Staten-Generaal, leidden tot de conclusie, dat het doorstroomprogramma beperkt zou moeten worden in twee opzichten:

1. Het moet bestemd zijn voor een beperkte groep van leerlingen die dreigen het onderwijs ongediplomeerd te verlaten.
2. Het moet gericht zijn op het behalen van een primaire beroepskwalificatie, dat wil zeggen op doorstroming naar kort-m.b.o. en leerlingwezen.

Daarom is nu bepaald, dat er één doorstroomprogramma is, dat de vakken omvat die van belang zijn voor de doorstroming naar kort-m.b.o. en leerlingwezen. Deze vakken worden niet door het besluit aangewezen. Het is in eerste instantie het bevoegd gezag dat ze moet vaststellen, echter na overleg met het vervolgonderwijs.

Het principe van de adviesurentabellen, zoals opgenomen in de wet en uitgewerkt in artikel 26 van het onderhavige besluit heeft in de advisering brede instemming ontmoet. Een enkele organisatie was expliciet van mening dat het stelsel van minimumlessentabellen voor alle wettelijke vakken zou moeten worden gehandhaafd. Ook is aandacht gevraagd voor een aantal veronderstelde negatieve aspecten (strijd om lesuren, onzekerheid) en is voorgesteld het principe van de adviesurentabellen uit te breiden tot alle vakken. Over de afzonderlijke vakken in de tabellen en de daarbij behorende uren aantallen werden in de adviezen nauwelijks opmerkingen gemaakt.

De OR stemde in met de principiële keuze voor de adviesurentabel. De Raad meende echter, dat de tabel haar functie als oriëntatiepunt voor de scholen niet goed zou kunnen vervullen wat betreft de tweede fase van het voortgezet onderwijs. Naar het oordeel van de OR zou het daarvoor noodzakelijk zijn, voor de tweede fase van het voortgezet onderwijs een afzonderlijke adviesurentabel vast te stellen. Verder was het de Raad niet duidelijk waarop de in de adviesurentabellen vermelde aanvullende lesuren zijn gebaseerd.

Allereerst wordt in dit verband opgemerkt, dat de wet in artikel 23 uitdrukkelijk opdraagt een adviesurentabel vast te stellen «voor het aantal lessen dat gedurende de cursus in elk van de vakken tenminste kan worden verzorgd». Een afzonderlijke tabel voor de tweede fase is daarbij niet in beeld. Een en ander sluit ook geheel aan bij de systematiek van de minimumlessentabel zoals die was opgenomen in

het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. Die systematiek gaat uit van een flexibele invulling door de scholen. De in de onderhavige advies-urentabellen opgenomen aanvullende lesuren zijn in hoofdzaak gebaseerd op de minimumlessentabellen opgenomen in het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. Een ander aangrijpingspunt was ook niet voorhanden, vóór afronding van de discussie over de beleidsmatige voorstellen over de tweede fase van het voortgezet onderwijs (nota «Profiel van de tweede fase voortgezet onderwijs» en Vervolgnota, Kamerstukken II 1991/92, 22 645, nrs. 1-2). De OR meende enerzijds dat de examenprogramma's een dergelijk aangrijpingspunt zouden kunnen vormen, maar stelde anderzijds dat de adviesurentabel zou kunnen dienen als uitgangspunt voor de examenprogramma's. De examenprogramma's zijn in de praktijk mede gebaseerd op het aantal lesuren dat voor een vak beschikbaar was gelet op de minimumtabel (en het aantal uren dat daarenboven «gemiddeld» voor een examenvak beschikbaar is). De OR is op dit punt overigens teruggekomen in een advies over de Vervolgnota «Profiel van de tweede fase voortgezet onderwijs» (advies van 16 november 1992, kenmerk OR 92000122/S en 92000154/S). De OR gaat er daarin van uit, dat weinig een wetswijziging in de weg staat die noodzakelijk is om een afzonderlijke adviestabel voor de tweede fase van het voortgezet onderwijs vast te stellen: dit zou kunnen worden meegenomen bij de wijziging van de W.V.O. die nodig is voor invoering van de voorstellen «Profiel». Ook de OR gaat dus uit van een aanpassing na afronding van de beleidsmatige discussie over de profielvoorstellen.

Deregulering

Zoals al aangegeven is in het algemeen deel van deze nota van toelichting is dit besluit een uitvloeisel van de Wet basisvorming. In het besluit worden voorschriften gegeven voor de inrichting van het onderwijs voor scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. en v.b.o. in verband met onder meer de basisvorming.

Het besluit vervangt het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. en het Besluit v.b.o./l.a.v.o. De reden waarom deze beide besluiten worden vervangen is in het algemeen deel van de nota van toelichting uiteengezet.

De inrichtingsvoorschriften zijn geharmoniseerd en vereenvoudigd. De belangrijkste vereenvoudigingen zijn hierna opgesomd:

1. Het besluit kent niet langer een verplichtende lessentabel per vak voor de wekelijkse lessen in het eerste leerjaar, per schoolsoort. Wel is thans voorzien in aanduiding van vakken die naast de vakken van de basisvorming moeten worden verzorgd in de eerste drie leerjaren v.w.o. en h.a.v.o.

Het gaat daarbij overigens alleen om een derde moderne taal alsmede (aan het gymnasium) om Grieks en Latijn.

Met betrekking tot het v.b.o. zijn niet langer voorschriften opgenomen met betrekking tot afzonderlijke vakken in de eerste leerjaren.

2. Evenmin bevat het besluit nog een verplichtende minimumlessentabel voor de gehele cursus, per vak en per schoolsoort.

In de plaats daarvan is opgenomen een minimumtabel van het aantal lessen in alle leerjaren v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o., voor bepaalde (tegen de druk van examenvakken in de bovenbouw te beschermen) vakken: maatschappijleer, kunstvakken en lichamelijke opvoeding. Daarnaast is voor het v.b.o. een minimum aantal uren beroepsgerichte vakken voorgeschreven.

Dit zijn de enige toepassingen van de bevoegdheid op grond van artikel 22, derde lid, onderdeel c, van de W.V.O. om voor bepaalde vakken het aantal lessen vast te stellen dat gedurende de (gehele) cursus

moet worden gevolgd. Het gaat derhalve om een zeer beperkte minimumtabel voor de gehele cursus.

3. De aanduiding van mogelijke keuzevakken en van de scholen waaraan zij gegeven kunnen worden, is niet langer opgenomen. Die aanduiding berustte op het inmiddels vervallen artikel 12 van de W.V.O. In verband daarmee zijn de scholen nu vrij in het aanbieden van keuzevakken (soort en aantal uren), uiteraard binnen de marges van de relevante bepalingen. Van de bevoegdheid, gegeven in artikel 22, derde lid, onder d, van de wet is geen gebruik gemaakt.

4. Combinaties van vakken zijn onder dit besluit regulier mogelijk. Tot aan de inwerkingtreding van dit besluit was dat alleen mogelijk op basis van individuele afwijkingen van de onderwijskundige bepalingen bij of krachtens de W.V.O.

5. Met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden voor de in artikel 24, zesde lid, van de W.V.O. bedoelde scholen is niet langer sprake van subdelegatie naar een ministeriële regeling.

6. Niet langer is voorzien in aparte i.b.o.-inrichtingsvoorschriften op het gebied van lessen en uren.

Als geheel bevat het besluit dan ook een minimale regeling, die grotere onderwijskundige ruimte aan het bevoegd gezag biedt en daarmee autonomievergrotend werkt.

Voor de uitvoering en financiering van dit besluit worden geen nieuwe organen of bestuursinstrumenten in het leven geroepen. Voor het overige is dit besluit getoetst aan de aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur en blijkt het geen bezwaren uit dien hoofde te ontmoeten.

Financiële consequenties

Het besluit als zodanig heeft geen financiële gevolgen.

De uitbreiding van het aantal wekelijkse lessen van 30 naar 32 uur voor de eerste drie leerjaren is geregeld bij de Wet basisvorming. De financiële gevolgen daarvan zijn bij die wetwijziging aangegeven.

Artikelsgewijze toelichting

Algemeen

Bepalingen die inhoudelijk de voortzetting zijn van de tot aan de inwerkingtreding van dit besluit geldende voorschriften zijn in de artikelsgewijze toelichting in beginsel niet opnieuw toegelicht.

Artikel 2

In het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. en het Besluit l.b.o./l.a.v.o. was een uitgebreide regeling met betrekking tot een toelatingscommissie opgenomen. Aangezien het hier in beginsel gaat om een aangelegenheid van het bevoegd gezag zelf, is de regeling vereenvoudigd. Het is aan het bevoegd gezag overgelaten om al dan niet een toelatingscommissie in te stellen.

Wel is expliciet voorzien in de mogelijkheid dat het bevoegd gezag het nemen van de toelatingsbeslissingen in zijn plaats opdraagt aan een dergelijke toelatingscommissie. De toelatingscommissie oefent deze taak uit onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3

Dit artikel heeft geen betrekking op het individueel v.b.o. Daarvoor geldt een afzonderlijke toelatingsbepaling (artikel 7).

Bij de afwijkingsmogelijkheid in het vierde lid moet vooral worden gedacht aan gevallen van leerlingen die in het buitenland onderwijs

hebben genoten, in verband waarmee het bevoegd gezag niet zou kunnen voldoen aan de vereisten, neergelegd in het eerste of tweede lid.

Artikel 4

In dit artikel worden voorschriften gegeven ten aanzien van de toelating tot het eerste leerjaar van het m.a.v.o., h.a.v.o. en het v.w.o. Ten opzichte van de tekst van het overeenkomstige artikel in het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. is er in zoverre sprake van een wijziging, dat nu duidelijker wordt geformuleerd dat de kandidaat-leerling naast de eisen, gesteld in artikel 3, eerste lid, tevens moet voldoen aan de eisen die in dit artikel voor toelating worden gesteld.

Een belangrijke inhoudelijke wijziging is, dat aanvullende toelatingsvoorwaarden, behalve voor v.w.o. en h.a.v.o., nu ook gelden voor m.a.v.o. Dit is een wijziging op grond van de Wet basisvorming.

In de praktijk vindt het onderzoek, bedoeld in artikel 4, tweede lid, onderdeel c, slechts één keer in het schooljaar plaats, en niet op een aantal tijdstippen, verspreid over het schooljaar. Het gaat daarbij dan vooral om de CITO-toets voor het basisonderwijs.

In het kader van het streven naar deregulering is besloten om aan het bevoegd gezag over te laten of het bedoelde onderzoek één keer dan wel regelmatig over het schooljaar verspreid plaatsvindt. Het systeem dat het onderzoek geschiedt op zo regelmatig mogelijk over de gehele periode van onderzoek verspreid liggende tijdstippen en dat slechts na goedkeuring van de minister kan worden afgeweken van deze regel, zoals dat was geregeld in het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., is dan ook niet overgenomen in dit besluit. De woorden «onderzoek ... in .. schooljaar» in onderdeel c geven de nu gemaakte keuze aan.

Artikel 7

In dit artikel is een, deels met artikel 3 overeenstemmende, toelatingsregeling opgenomen, specifiek voor het individueel v.b.o.

Artikel 8

Artikel 24, zesde lid, van de W.V.O. regelt dat bij algemene maatregel van bestuur scholen voor v.b.o. of afdelingen daarvan kunnen worden aangewezen waarvan de schoolwerkplannen de goedkeuring behoeven van de minister. Deze mogelijkheid heeft betrekking op onderwijs van bijzondere aard. In verband met dit afwijkende karakter zijn ook bijzondere toelatingsvoorschriften nodig, gerelateerd aan de bijzondere aard en doelstelling van dat onderwijs. Het gaat bij voorbeeld om eisen in het kader van meer gespecialiseerde beroepen dan die waarop het v.b.o. in het algemeen voorbereidt.

Artikel 10

In dit artikel is voorgeschreven dat een leerling slechts kan worden toegelaten tot een hoger leerjaar van een ongelijksoortige school dan na een onderzoek omtrent zijn geschiktheid. Het weigeringsverbod dat aan het slot van het eerste lid is opgenomen, strekt ertoe dat een school een leerling die voor het overige geschikt is om het onderwijs aan die school te volgen, niet de toelating mag weigeren op de grond dat een bepaald vak niet is gevolgd. De school zal de leerling bij voorbeeld in dergelijke gevallen een (redelijke) inhaalmogelijkheid moeten bieden. Met betrekking tot de toelating tot het vierde leerjaar h.a.v.o. gelden dezelfde bepalingen als voorheen, met dien verstande dat een getuigschrift is toegevoegd (zie het tweede lid, onderdeel d).

De afwijkingmogelijkheid in het derde lid kan toepassing vinden ten aanzien van uiteenlopende gevallen. Het kan bij voorbeeld gaan om leerlingen die onderwijs in het buitenland hebben gevolgd. Ook andere situaties zijn denkbaar. Daarom is de bepaling algemeen geformuleerd.

Uitdrukkelijk is nu geformuleerd dat het slechts om bijzondere gevallen kan gaan.

Artikel 13

Ten opzichte van de laatstelijk geldende voorschriften is sprake van verandering. De minderjarigheid is vervangen door het nog niet hebben bereikt van de leeftijd van 21 jaren, dit in verband met de onderhoudsplicht van ouders, die verder gaat dan tot de meerderjarigheidsleeftijd van 18 jaren. Het is vanwege die onderhoudsplicht van belang dat ook de ouders worden ingelicht over schorsing van de leerling.

Artikel 14

De derde volzin van het tweede lid is opgenomen om tot nadrukkelijk punt van aandacht te maken de vraag, hoe in geval van definitieve verwijdering de betrokken leerling alsnog onderwijs zal volgen.

Artikel 15

Om dezelfde redenen als die welke zijn genoemd in de toelichting op artikel 13, is ook in artikel 15, eerste lid, de leeftijdsgrens van 21 jaar opgenomen.

HOOFDSTUK III. ALGEMEEN

In artikel 22 van de W.V.O. is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften worden gegeven voor de inrichting van het onderwijs. De algemene maatregel van bestuur kan onder andere voorschriften inhouden voor het aantal wekelijkse lessen.

Het is de opzet van het onderhavige besluit, voorschriften te geven voor het bevoegd gezag van de scholen. Daarom zijn alle artikelen zodanig geredigeerd dat ze zich richten tot het bevoegd gezag.

Artikel 18

Bij de aanwijzing van de vakkencombinaties is uitgangspunt geweest, dat vakken die inhoudelijk sterk met elkaar verwant zijn, kunnen worden gecombineerd. Dit maakt de regeling voor de onderwijsbevoegdheid voor deze combinaties ook gemakkelijker.

Indien een school toch nog andere combinaties wil, zal dit kunnen met toepassing van artikel 25 van de wet (individuele goedkeuring). De regeling van de onderwijsbevoegdheid zal in een dergelijk geval nader moeten worden bezien.

Artikel 19

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 11e, tweede lid, van de wet en regelt de wijze waarop wordt vastgesteld welke leerlingen in aanmerking komen voor afwijkingen van onder meer de kerndoelen en de verplichte vakken van de basisvorming.

Om vast te stellen of aan het individueel v.b.o. deelnemende leerlingen in aanmerking kunnen komen voor toepassing van artikel 11e, tweede lid, van de wet, hoeft niet aan enige aanvullende eis te worden voldaan. De leerlingen zijn immers al getoetst op hun geschiktheid voor het individueel v.b.o. (zie artikel 7 van dit besluit). Die toetsing moet tevens voldoende inzicht geven in de vraag of de leerling in aanmerking komt voor de bedoelde vrijstellingen.

Wat de overige leerlingen betreft voorzien het tweede tot en met vijfde lid wel in een procedure die moet voorkomen dat lichtvaardig wordt besloten tot een vrijstelling. Dit gezien het belang van de (algemene) basisvorming.

Er zij nog op gewezen dat een vrijstelling voor één vak mogelijk is

volgens een lichtere procedure, op grond van artikel 11e, eerste lid, van de wet. Deze vrijstelling kan bij voorbeeld worden toegepast ten behoeve van sommige allochtone leerlingen en kan worden toegepast met het oog op het vak lichamelijke opvoeding, wegens medische noodzaak.

Artikel 20

Dit artikel is gereserveerd en zal strekken ter uitvoering van artikel 28a, derde lid, tweede volzin, van de W.V.O., waarin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere voorschriften kunnen worden gegeven met betrekking tot de in artikel 28a, eerste lid, van de W.V.O. bedoelde toetsen ter afsluiting van de basisvorming.

Nadat duidelijkheid zal zijn verkregen over de wijze van toetsing, zal het artikel worden ingevuld.

Artikel 21

In de tweede volzin van het eerste lid is tot uitdrukking gebracht dat in de eerste drie leerjaren van het gymnasium in elk geval, naast de in de eerste volzin bedoelde moderne talen, zowel Latijn als Grieks onderdeel moet zijn van het programma.

De vrijstellingsmogelijkheid in het tweede lid van dit artikel heeft specifiek betrekking op bepaalde categorieën van leerlingen en moet worden onderscheiden van de in artikel 11e van de W.V.O. voorziene vrijstellingsmogelijkheden. Deze laatste hebben namelijk uitsluitend betrekking op de vakken van de basisvorming, terwijl het hier gaat om (vrijstelling van) het extra onderwijs in moderne vreemde talen dat in de eerste drie leerjaren van v.w.o. en h.a.v.o. verplicht is.

Artikel 22

De tweede volzin drukt uit dat de examenvakken wiskunde A en wiskunde B niet afzonderlijk mogen worden «geteld» bij de bepaling van het aantal van 10 examenvakken.

Artikel 23 en 24

Zie hiervoor het algemeen deel van deze nota van toelichting. Opgemerkt wordt nog, dat uitgangspunt is geweest een schooljaar van 40 weken, als «model». De praktijk kan daarvan, in een bepaald jaar, afwijken, door allerlei omstandigheden.

Artikel 25

Naast hun programma, gericht op het uiteindelijk behalen van een diploma m.a.v.o. of v.b.o., kunnen scholen voor m.a.v.o. onderscheidenlijk v.b.o. een doorstroomprogramma aanbieden, overeenkomstig artikel 11f van de W.V.O.

De beperking tot scholen voor m.a.v.o. of v.b.o. houdt verband met artikel VI, onderdeel A, derde lid, van de Wet basisvorming; die bepaling houdt in dat doorstroomprogramma's aan scholen voor v.w.o. en h.a.v.o. pas mogelijk worden gemaakt met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Op grond van artikel 22, eerste en derde lid, van de wet kunnen ook voor een doorstroomprogramma voorschriften worden vastgesteld omtrent vakken en groepen van vakken waarin onderwijs moet worden verzorgd. Gezien het doel van een doorstroomprogramma is echter afgezien van een gedetailleerde regeling.

Er worden geen landelijke voorschriften gegeven voor de inhoud van een doorstroomprogramma. Een doorstroomprogramma is uitdrukkelijk bedoeld voor een beperkte groep leerlingen van wie verwacht kan worden dat zij niet het diploma v.b.o. of m.a.v.o. zullen behalen, en ten aanzien van wie het risico bestaat dat zij zonder diploma het onderwijs zullen verlaten.

Om dit te voorkomen is het nodig deze leerlingen een flexibel in te richten doorstroomprogramma aan te bieden, dat hen de mogelijkheid geeft toch met een diploma door te stromen naar het vervolgonderwijs: kort-m.b.o. of leerlingwezen. Centrale voorschriften omtrent vakken, lesuren, enz. hebben in dat kader geen zin: het gaat er juist om, oplossingen (trajecten) te bieden die zoveel mogelijk aansluiten bij individuele behoeften.

Dergelijke oplossingen, die dus per leerling kunnen verschillen, moeten op plaatselijk niveau worden gevonden, waarbij bij voorbeeld inschakeling van de deskundigheid van het vormingswerk denkbaar is. Een flexibele invulling maakt het ook mogelijk, gezamenlijke plaatselijke oplossingen te ontwerpen binnen de kaders en de gedachten van sociale vernieuwing en onderwijsvoorrangsbeleid. Wel is overleg met het vervolgonderwijs vereist. Ook dit overleg kan op plaatselijk niveau of zelfs schoolniveau worden geregeld: een aantal scholen voor v.b.o./m.a.v.o. maakt bij voorbeeld afspraken met een aantal scholen voor m.b.o. Het diploma van het doorstroomprogramma geeft in elk geval, mits aan het leeftijdsvereiste wordt voldaan, de mogelijkheid om door te stromen naar het kort-m.b.o. Dit kort-m.b.o. is immers, wat de formele toelatingsregeling betreft, drempelloos. Goede plaatselijke afspraken over de invulling van het doorstroomprogramma met het vervolgonderwijs maken echter ook een in inhoudelijk opzicht goede aansluiting mogelijk, waardoor – voor deze leerlingen belangrijk – bij voorbeeld een snellere doorstroming mogelijk is. Dit zou enkele van deze leerlingen zelfs ertoe kunnen stimuleren om uiteindelijk met het diploma kort-m.b.o. door te stromen naar het lang-m.b.o. (Raam-)afspraken tussen representatieve organisaties op landelijk niveau zijn echter ook denkbaar en zullen worden gestimuleerd. Landelijke afspraken zijn in elk geval noodzakelijk om doorstroming te garanderen naar opleidingen in het leerlingwezen, in die gevallen dat het landelijk orgaan, met toepassing van artikel 2.13, zesde lid, van de Wet op het cursorisch beroepsonderwijs (Stb. 1992, 337) vooropleidingseisen heeft vastgesteld.

Artikel 26

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 23 van de wet en bevat voor elk van de in de artikelen 7 tot en met 10a van de wet genoemde vakken, (en, op grond van de verwijzing in die artikelen naar artikel 11a, ook voor de vakken genoemd in dat artikel) een adviesurentabel voor het aantal lessen dat gedurende de gehele duur van de cursus in elk van die vakken of in groepen van die vakken ten minste kan worden verzorgd. Voorts is telkens vermeld het aantal studielessen dat gedurende de cursus ten minste kan worden verzorgd.

Deze tabel moet worden onderscheiden van de in artikel 11a, vierde lid, van de wet genoemde adviesurentabel voor de vakken van alleen de basisvorming. Deze laatste tabel is zoals hiervoor onder «Algemeen» al is vermeld, opgenomen in het Besluit adviesurentabel en kerndoelen basisvorming.

De adviesurentabel basisvorming is in de tabellen van artikel 26 verwerkt omdat die tabellen de gehele cursus omvatten.

De tabellen zijn niet bedoeld als voorschrift voor de scholen. De tabellen zijn in de eerste plaats bedoeld als een aanknopingspunt voor de (personele) bekostiging en kunnen daarnaast een hulpmiddel zijn bij landelijke activiteiten op het gebied van leerplanontwikkeling, leermiddelenproductie e.d., en ze kunnen een oriëntatiepunt voor scholen zijn.

Bij de vaststelling van de adviesurentabel is gestreefd naar een redelijke ruimte voor geheel eigen invulling door de scholen (o.a. in de vorm van godsdienstlessen) en is het aantal studielessen voor de meeste

schoolsoorten hoger vastgesteld dan in de vroegere minimumlessentabellen.

Ten slotte is gestreefd naar een zekere harmonisatie van de verschillende schoolsoorten, daar waar in de vroegere minimumlessentabellen niet onderbouwde grote verschillen tussen schoolsoorten voor een bepaald vak of een bepaalde groep van vakken bestonden. Dit laatste in de zin van het voorkomen van inhoudelijk niet-onderbouwde verschillen tussen schoolsoorten: dit laat onverlet dat er wel degelijk verschillen tussen de adviestabellen van de onderscheiden schoolsoorten zijn.

De adviestabellen zijn – samenvattend – samengesteld als een noodzakelijk compromis tussen de volgende uitgangspunten: de integratie van de adviesurentabel basisvorming, de voorschriften met betrekking tot de derde moderne taal in h.a.v.o. en v.w.o. en met betrekking tot de klassieke talen in het gymnasium (artikel 21, eerste lid, van dit besluit), de voorschriften omtrent het minimum aantal lessen gedurende de gehele cursus voor een aantal vakken (artikelen 23 en 24), de vroegere minimumlessentabellen, de wens van een hoger aantal studielessen, de wens om de keuzemogelijkheden voor scholen te vergroten, de wens om te komen tot een zekere harmonisatie tussen schoolsoorten. Het uiteindelijke resultaat van deze combinatie van uitgangspunten is, dat de adviestabellen in zeer hoge mate overeenkomen met de vroegere minimumlessentabellen.

Artikel 27

Het artikel strekt ter uitvoering van artikel 10a, vijfde lid, van de W.V.O. en bepaalt dat aan de daar genoemde afdelingen daarmee corresponderend individueel v.b.o. kan worden verbonden.

Uit de opsomming volgt dat geen individueel beroepsonderwijs kan worden verzorgd in afdelingen elektrotechniek, motorvoertuigtechniek, grafische techniek, installatietechniek en handel.

Artikel 28

Het eerste lid geeft aan, welke reguliere afdelingen een daarmee corresponderende afdeling voor individueel onderwijs kennen.

Het tweede lid regelt dat de afdelingen verkoop en administratie van het individueel beroepsonderwijs alleen verbonden kunnen zijn aan een school voor v.b.o. die de opvolger is van een school voor i.h.n.o. en l.h.n.o. met op 31 juli 1992 een studierichting, corresponderend met een afdeling verkoop of een afdeling administratie.

Dat lid voorkomt dat een school voor v.b.o. met de afdelingen verkoop en administratie die de opvolger is van een school voor l.e.a.o., na 1 augustus 1992 daarmee corresponderend individueel beroepsonderwijs zou kunnen gaan verzorgen. Dit zou niet juist zijn, daar er in het verleden geen i-variant in het l.e.a.o. bestond.

Voorts voorkomt het tweede lid dat ook in de toekomst individueel onderwijs in de afdelingen verkoop en administratie wordt verzorgd anders dan in de gevallen die dit lid mogelijk maakt, gelet op de toestand van 31 juli 1992. Om budgettaire redenen is een dergelijke verruiming van het individueel v.b.o. niet gewenst.

Het derde lid ten slotte maakt de vorming mogelijk van scholen die louter individueel v.b.o. verzorgen. Daartoe is voorzien in afwijking van de in het eerste lid verankerde eis dat steeds sprake moet zijn van een daarmee corresponderende reguliere afdeling.

Artikel 29

De omzetting van l.h.n.o. en l.e.a.o. naar één cluster van afdelingen voor v.b.o., geregeld in artikel V van de Wet van 27 mei 1992, Stb.270, heeft voor de algemene voorbereiding op maatschappij en beroep tot gevolg dat dit onderwijs niet meer kan worden verzorgd door een school

voor v.b.o. met uitsluitend afdelingen uit het cluster oud-l.h.n.o./l.e.a.o.

Ten behoeve van de scholengemeenschap die met betrekking tot het l.b.o. uitsluitend l.h.n.o./l.e.a.o. omvatte en waaraan in het individueel beroepsonderwijs algemene voorbereiding op maatschappij en beroep werd verzorgd, bevat het vierde lid een voorziening.

Artikel 30

Tot 1 augustus 1992 golden voor het stichten van afdelingen normen die in het kader van de planprocedure door de minister werden vastgesteld. Daar met ingang van 1 augustus 1992 voor het stichten van scholen voor v.b.o. de afdelingen het uitgangspunt vormen, is het noodzakelijk voor stichting van afdelingen normen in de wet op te nemen voor al die gevallen waarin in vergelijking met de vroegere situatie sprake was van stichting van scholen.

In de gevallen waarin voordien ook al sprake was van het stichten van afdelingen werd ervoor gekozen de normen daarvoor bij algemene maatregel van bestuur te regelen. Voor die normen is aansluiting gezocht bij de in de wet zelf opgenomen normen (zie artikel 69, eerste lid, onderdeel k, van de W.V.O.).

Artikel 32

Stage is een vorm van buitenschoolse praktijkoriëntatie waarbij rechten en plichten van de leerling, de stagegever en de school duidelijk moeten zijn.

Voor het derde leerjaar is de duur van de stage beperkt tot 60 lessen omdat leerlingen in deze leeftijdsgroep en onderwijsfase de scholing en ervaring missen om een stage van langere duur als onderdeel van beroepsvoorbereiding zinvol te kunnen volgen.

Artikel 37

Artikel 12a van de W.V.O. geeft een wettelijke basis voor het onderwijs aan leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond in de taal van het land van oorsprong van die leerlingen. Gelet op het tweede lid van dat artikel, beoogt artikel 37 van dit besluit het aanwijzen van de groepen van leerlingen die voor dit onderwijs in aanmerking komen. Het artikel vervangt het Besluit leerlingen met een niet-Nederlandse culturele achtergrond W.V.O.

Artikel 38

Het tweede lid houdt verband met artikel VI, onderdeel A, eerste lid, onderdeel b, van de Wet basisvorming, waarin de geleidelijke invoering van de basisvorming is geregeld over een periode van twee schooljaren (ingevolge de wet zijn met ingang van 1 augustus 1995 de voorschriften van de basisvorming van toepassing op de eerste drie leerjaren van alle scholen).

Het derde lid heeft betrekking op scholen als bedoeld in artikel IV, onderdeel A, van de Wet basisvorming. Het betreft scholen die aansluitend op het basisonderwijs en op grond van de Experimentenwet onderwijs (Stb. 1970, 370) hebben geëxperimenteerd. Deze scholen worden met ingang van 1 augustus 1993 van rechtswege een school voor voortgezet onderwijs van het schooltype waartoe de school behoorde voor de aanvang van het experiment. Voor scholen die aldus een school voor m.a.v.o. worden, kan artikel 4 van dit besluit, betrekking hebbend op de aanvullende toelatingsvoorwaarden voor het eerste leerjaar m.a.v.o., problemen opleveren tijdens de periode dat de omgezette school wordt ingepast in het stelsel van de W.V.O. Deze inpassing zelf is geregeld in het derde lid van genoemd artikel IV, onderdeel A.

In verband daarmee is, parallel aan die periode, voorzien in eenzelfde

periode gedurende welke die aanvullende toelatingsvoorwaarden nog niet van toepassing zijn.

Het vierde lid strekt ertoe, het bij inwerkingtreding van dit besluit voor het h.a.v.o. geldende aantal uren lichamelijke opvoeding (400) nog gedurende het schooljaar 1993-1994 te handhaven in afwijking van het in dit besluit voorgeschreven hogere aantal van 440.

Artikel 39

De inwerkingtreding zal worden bepaald bij koninklijk besluit. Dit houdt verband met de ten aanzien van het besluit voorgeschreven voorhangprocedure bij de beide Kamers der Staten-Generaal. Zie daarvoor de artikelen 10a, vijfde lid, 11a, vierde lid, 11e, vierde lid, 22, eerste lid, en 23 van de W.V.O.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
P. Bukman